

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi aluevaihdesta valtion
ja Pelkosenniemen kunnan välillä**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoitus on mahdollistaa valtion ja Pelkosenniemen kunnan välinen aluevaihto, jossa valtio luovuttaa kunnalle Pyhätunturin kansallispuistoon kuuluvan noin 130 hehtaarin alueen. Pelkosenniemen kunta puolestaan luovuttaa valtiolle noin 255 hehtaarin suuruiset alueet, jotka liitetään myöhemmin Pyhätunturin kansallispuistoon. Pelkosenniemen kunnanvaltuusto on hyväksynyt alueelle osayleiskaavan, jossa on varattu suojelualueiksi valtiolle vielä hankittavat ja Pyhätunturin kansallispuis-

toon liitettävät alueet, yhteensä noin 500 hehtaaria. Kaava on alistettu ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Aluevaihdon myötä yhdistyisivät Luoston ja Pyhätunturin valtionmaat ja Pyhätunturin kansallispuiston sekä Luoston luonnonhoitometsän suojelukokonaisuudet saataisiin muutoinkin luontosuhteiltaan paremmaksi. Ehdotettu laki on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

Kansallispuistokomitea ehdotti vuonna 1976 valmistuneessa mietinnössään (KM 1976:88) Pelkosenniemen kunnassa ja Kemijärven kaupungissa olevan Pyhätunturin kansallispuiston laajentamista siten, että muun ohella luonnon-suojelullisesti arvokas Luoston-Pyhätunturin tunturiselänne saataisiin kokonaisuudessaan suojelun piiriin. Kansallispuistoa laajennettiin 2 päivänä lokakuuta 1981 annetulla lailla (674/81) siten, että siihen liitettiin puiston länsipuolella olevia suoalueita sekä koillisosassa oleva erillinen palsta, osa Kultakeron, jonka valtio oli ostanut suojelutarkoituksiin.

Luoston-Pyhätunturin väliset alueet olivat yksityisomistuksessa, joten niitä ei tuolloin voitu puistoon liittää.

Pelkosenniemen kunta on sittemmin ostanut alueita mainitulta Luoston-Pyhätunturin tunturiselänteeltä ja esittänyt, että nämä alueet vaihdettaisiin nykyisen kansallispuiston koillisosassa olevaan, puistoon vuonna 1981 liitettyyn Kultakeron alueeseen. Osa Kultakerosta on alkujaankin ollut puiston ulkopuolella ja

alueella on hiihtohissejä ja laskettelurinteitä. Kultakeron osa ei muutoinkaan kuulunut kansallispuistokomitean ehdottamiin laajennusalueisiin. Kunnan suunnitelmissa on perustaa laskettelualueita myös nyt vaihdettavalle Kultakeron osalle. Kunta pitääkin alueiden vaihtamista sen kehityksen kannalta äärimmäisen tärkeänä.

Valtio on ostanut luovutettavaksi esitetyn noin 130 hehtaarin suuruisen alueen helmikuussa 1980 yhteensä 124 800 markan kauppahinnalla. Kunta puolestaan on ostanut valtiolle tulevat noin 255 hehtaarin suuruiset alueet vuoden 1989 alkupuolella yhteensä 1 109 780 markan kauppahinnalla. Metsähallitus ja rakennushallitus ovat antaneet lausuntonsa vaihdettavien alueiden nykyarvosta. Lausunnoissa on valtion alue arvioitu miljoona markkaa arvokkaammaksi kuin kunnan alueet. Kun luovutettava valtion alue on osa lailla perustettua kansallispuistoa, edellyttää rauhoituksen lakikauttaminen tässä tapauksessa erillistä lakia. Koska alue on Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa, vaihtokirjan laatitsi sanottu laitos, joka

myös sopisi luovutuksen muut lähemmät ehdot. Pelkosenniemen kunnanhallitus on hyväksynyt osaltaan aluevaihdon.

Pelkosenniemen kunnanvaltuusto on lisäksi hyväksynyt Luoston-Pyhätunturin alueelle osayleiskaavan, johon on varattu valtiolle tulevien alueiden lisäksi suojelualueita yhteensä noin 500 hehtaaria. Kaava on alistettu ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Kun kaavan suojelualuevaraukset myöhemmin toteutetaan, laajentuu Pyhätunturin kansallispuisto noin 750 hehtaarilla ja luonnonsuojelun kannalta tarpeellinen kokonaisuus Luoston-Pyhätunturin tunturiselänteestä saadaan suojelluksi. Kansallispuistosta irrotettavaa aluetta ei puolestaan voi-

da pitää suojelukokonaisuuden kannalta erityisen merkittävänä. Alueen halki kulkee muun muassa sähkölinja ja Oy Yleisradio Ab:n radiomastolle johtava huoltotie. Aluevaihtoa voidaan edellä esitetyin perustein pitää tarkoituksenmukaisena sekä luonnonsuojelutavoitteiden että Pelkosenniemen kunnan kehittämistavoitteiden kannalta.

Eduskunnan hyväksyttyä lain ja sen tultua vahvistetuksi laki on tarkoitus saattaa välittömästi voimaan ja sen jälkeen toteuttaa aluevaihto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

aluevaihdesta valtion ja Pelkosenniemen kunnan välillä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Metsäntutkimuslaitos oikeutetaan määräämillään ehdoilla luovuttamaan Pelkosenniemen kunnalle Pyhätunturin kansallispuistoon kuuluva noin 130 hehtaarin suuruinen alue edellyttäen, että Pelkosenniemen kunta samalla luovuttaa valtiolle noin 255 hehtaarin suuruiset alueet ja maksaa välirahana valtiolle miljoona markkaa. Valtiolle tulevat alueet liitetään myöhemmin edellä mainittuun kansallispuistoon.

Vaihdossa luovutettava valtion alue on määräala Pelkosenniemen kunnassa ja Kemijärven kaupungissa olevasta Pyhätunturin kansallispuisto-nimisestä kiinteistöstä RN:o 2:1. Valtiolle tulevat alueet ovat Pelkosenniemen kunnan Pyhäjärven kylässä sijaitsevat tilat Tuntu-

riilaakso RN:o 54:3, Metsävarpula RN:o 49:2 ja Metsäylikantola RN:o 50 sekä Kemijärven kaupungin Ylikylän kylässä sijaitsevat tilat Kunnan-Mäntylä RN:o 29:26, Kunnan-Harjuriinne RN:o 30:10 ja Puisto-Soikko RN:o 29:28. Alueet on rajattu lain liitteenä olevaan karttaan.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

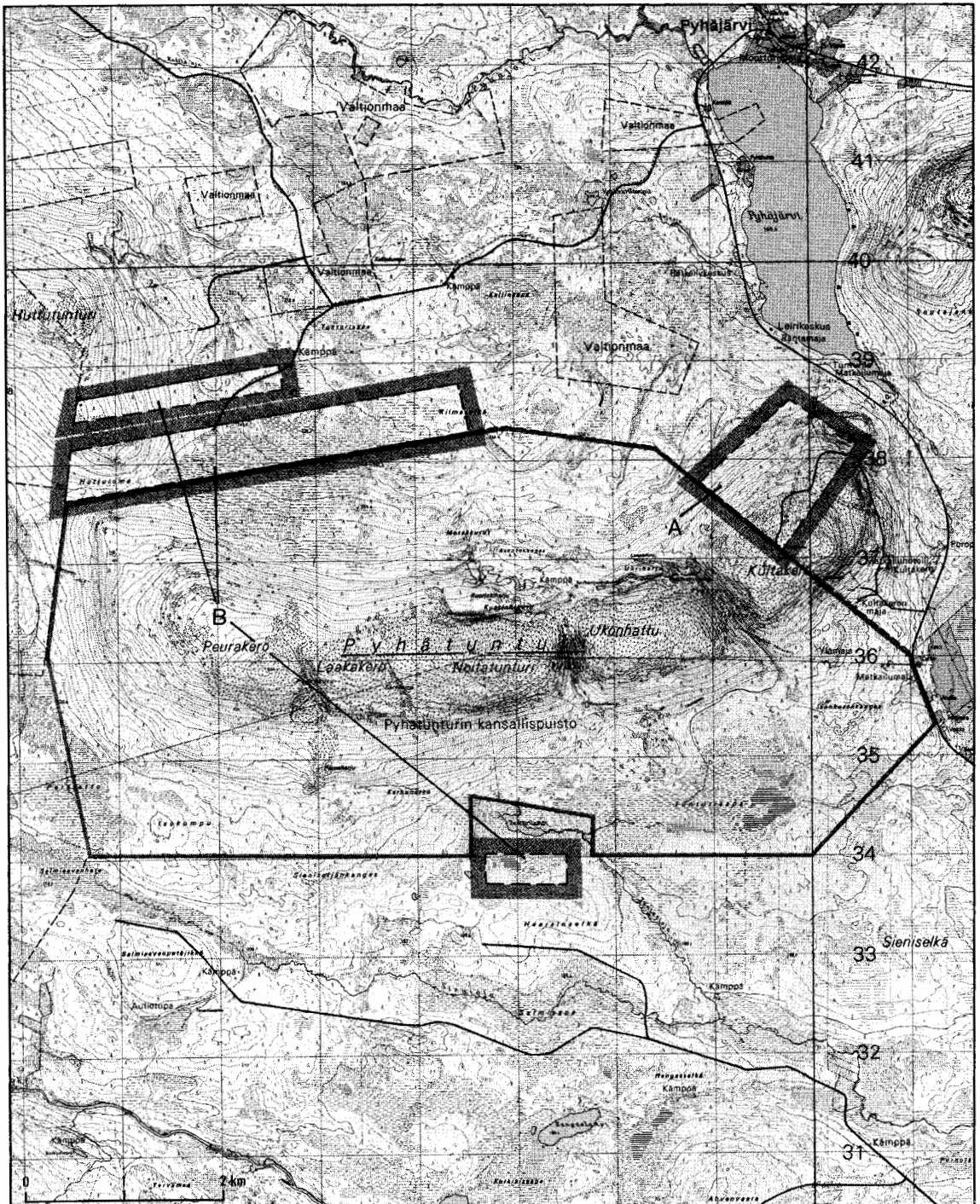
Pyhätunturin kansallispuiston rauhoitus lakkaa luovutettavan alueen osalta olemasta voimassa sen jälkeen kun alueiden vaihtoa koskeva sopimus on allekirjoitettu.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ympäristöministeri *Kaj Bärhund*

LIITE A VAIHDOSSE LUOVUTETTAVA VALTION ALUE

Pelkosenniemi

B VALTIOLE VAIHDOSSE TULEVAT ALUEET

Pelkosenniemi, Kemijärvi

